

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrséire nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Ferenc Ferdinánd a Balkánon.

Magyarország trónjának várományosa a feleségével együtt látogatást tett a magyar korona egykori hűbéres országában, az oláh és moldva fejedelemségekből alig pár évtizede összeforrasztott Romániában. Románia egyetemi fiatalsága az ősrégi magyar korona örököse előtt elénekelt németül az osztrák himnuszt, tüntetett mellette, egyidejűleg pedig letépte és sárba tiporta a magyar lobogót.

Balkánibb, otrombább fogadtatást nem rendezhettek volna Ferenc Ferdinánd magyar királyi hercegnek a legsötétebb Macedóniában sem. Méltó a magyar lapok egyhangu felháborodása a galád merénylet miatt. Sőt van olyan lap is — még pedig igen komoly — a mely a trónörökös személyét is belevonja a balkáni merényletbe s azt kívánja, hogy a trónörökösnek a magyar zászló, tehát az ő zászlaja megsértése után azonnal faképnél kellett volna hagynia Romániát.

Itt a tévedés.

Neveletlenséget neveletlenséggel viszonozni: nem vall neveletlenségre. A magyar trónörökös-pár a román királyi családot látogatta meg, nem pedig Romániát, melynek népe, úgy látszik, még nem érett arra, hogy uri látogatói is legyenek. Elég

neki a Potemkin hajó lázadó matrózai is. Ezért nem Bukarestbe, hanem csak Szinájába ment a magyar trónörökös és neje. Családi látogatás volt, semmi más. Hogy odakint éretlen suhancok és érett intrikusok micsoda neveletlenségekkel adtak szegénységi bizonyítványt önmagukról, az erre a családi ünnepre nem tartozott. A vendéglátó házigazdát nem szabad megsérteni azért, ha a falusi parasztok parasztosan viselkednek.

Ha a dolog fordítva történik, ha a magyar Himnuszt éneklik Ferenc Ferdinánd tiszteletére és az osztrák zászlókat tépik ronggyá, a trónörökös akkor sem tehetett volna másként. Megmaradt volna semleges szótlanságban.

Nem ő az, a kinek ebben az esetben beszélnie és esetleg cselekednie kell, hanem a magyar miniszterelnöknek s aztán a magyar és osztrák külügyminiszternek.

A romániai utcai szájhősök célzata világos. Meg akarták mutatni, hogy ők az osztrák főherceget és a császári trónörökösét egekig emelik, de a magyar királyi herceget és a 900 éves magyar korona várományosát gyűlölik. Biztatás akart ez lenni Ferenc Ferdinándnak: ne kövesd Rudolf trónörökös példáját, aki hozzá tudott férni a magyar nemzet szívéhez. Támaszkodjál arra a népre, mely

mely 1848-ban annyi asszonyt és gyermeket küldött a másvilágra s annyi házat perzselt fel, mint akár a mongol hordák! Támaszkodjál ránk, a kik magyar koronádat szét akarják törni s egyik legszébb ékkövé, Erdélyt elrabolni! Hoch, dreimal hoch!

Minden okos ember sejtheti, hogy a trónörökös igen megérthette ennek az eljárásnak a nyilvánvaló kétszínűségét s tisztában van annak igazi jelentőségével. Tudhatja, hogy mivel a magyar zászlót, az ő egyik leendő országának lobogóját éppen az ő látogatása idején sértették meg, a tiszteletlenség neki is szólt. A megleckéztetés azonban nem az ő feladata, hanem a magyar kormányé és a külügyminiszteré.

Elégtételt kell követelnünk Romániától azért a sérelemért, a mely a magyar zászlót éppen a magyar trónörökös látogatása alkalmával érte. A romániai hatóságok elnézése, sőt talán biztatása nélkül a lobogósértés meg nem történhetett volna. Ők ismerhették egyetemi ifjaik műveltségi színvonalát, tudták, hogy ezeket nem lehet a magyar zászlók közelébe rendőri felügyelet nélkül bocsátani. Kivéve persze, ha ez jó vastag zászlórudak egy-egy markos magyar legény kezében vannak; akkor tudtak volna odaát is tisz-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A női szépség.

Írta: Leon Fraplé.

Phebor kisasszony rut és boldogtalan nő volt, aki sokat szenvedett rutságának reménytelensége és vigasztalansága miatt. Már harminc tavasz repült át a fején és még nem akadt férfi, aki szánalomból bár, feléje mosolygott volna.

De a szív nem törődik az arcvonások rutságával. Mint a többi fiatal leányok, Phebor kisasszony is épp úgy érezte a szerelem és boldogság utáni perzselő vágyat. Megtörtén, szomorúan nézte barátait, akik gyors egymásutánban élvezhették a szent házasság édes kötelességeit és az ezekkel járó boldogító gyönyöröket, csak ő maradt száműzve az élet örömeitől és így tanulta megismerni, milyen sajgó sebeket ejthet a közöny, a gyöngédség után sóvárgó női szíveken...

Mint a legtöbb boldogtalan vén leány, ki keserűséggel áll az egész világgal szemben és saját szenvedésének és elhagyatottságának vértanúságát érzi, Phebor kisasszony is a szenvedő emberiség felé fordult, szeretetével és vigaszával az élet szegényei és nyomorultjai

közül leginkább azokat kegyelte, akik mindenképp elhagyatva, egyedül állottak a világban.

A többi elvénült hölgy példája nyomán haladva, ő is a kórházakat választotta jótékony-sága színhelyéül, hova minden délután elzarándokolt, hogy a betegeknek anyagi segélyt és lelki megvigasztalódást nyújthasson.

Sőt buzgóságában felkereste mindazok szülőit és jóbarátait is, akik panaszkodtak, hogy elhagyatottságukban megfélemedtek róluk.

Egy napon a lábadozók termében így szólott hozzá az ápolónő:

— Kisasszony, a »hetes« szám kéreti, nem lenne-e szives neki egy levelet írni, amelyet ő diktálna?

— Nagyon szivesen!

A »hetes« szám óriási termetű, szőke, intelligens külsejű, fiatal ácslegény volt. Egy verekedés alkalmával kapott késszurások miatt állott gyógykezelés alatt és kezének erős kötései gátolták az írásban.

Phebor kisasszony az ablakmélyedésben levő kis asztalnál rendezkedett el; a »hetes« szám pedig türelmesen állott mellette.

— Megbocsásson kisasszony, — így szólott, miután a rögtönzött titkárnő rut arcát

közönyösen végignézte, — fordulhattam volna kérésemmel valamelyik szenvedő betegtársamhoz is, de az ember nem szivesen bizza benső ügyeit akárki emberfiára... Azután én magam se vagyok valami nagy mestere az írásnak... nem tudok mindent úgy leírni, amint szeretném...

Phebor kisasszony megnyugtatta:

— Ha olykor-olykor tollbamondja nekem közlendőt, a levél úgy fog hangzani, mintha csak maga beszélne a címzettel.

— Akkor hát tessék megkezdeni; kérem írja: Kedves Benoit! Azt kérdezed tőlem, hol szereztem a súlyos késszurásokat? Őszintén bevallom, asszony volt az oka...

A szorgos író keze egy kicsit megremegett, de azután csakhamar erőt vett magán. A »hetes« szám nagyon gyorsan diktál, de minden mondatnál egy kis szünetet tart, hogy a másik mondaton agyát jártassa; ez időt enged Phebor kisasszonynak, a hallottakat papírra tenni. A »hetes« folytatta:

— »Az egész baj abból származott, mert Marguerita a legszebb volt valamennyi nő között és én nem engedhettem meg, hogy mások bántogassák. Ha az embernek egy nő megtetszik, akkor mindég csak rá gondol, mindent feláldoz érte és ha parancsolja, még az eget is megostromoljuk érte...«

Gyászkalapokat

gyorsan és olcsó árért lehet kapni, ugyszintén állandó nagy választék van bécsi és párisi modellekben legdivatosabb neglüzse kalapokban, ernyőkben, harisnyák és keztyükben. Ugyanott kalapdiszítések és alakítások, valamint ernyők huzása és javítását elvállalja.

Ujhelyi Róza

női kalapüzletében Nagyvárad
 Rákóczi-ut. Telefon 130.

tességet. Ha előzetesen nem tettek semmit a hatóságok a magyar trónörökös zászlajának megvédésére, rá kell szorítani utólag az elégtételre. Múskor majd több neveltséget fognak tanusítani a Balkánon is a saját királyuk vendégével szemben is.

Ad vocem Balkán. Azt híresztelik, hogy a sokat emlegetett Balkán-szövetségbe Románia nem akar belépni, derogál neki a »balkáni«-cim és jelleg. Ezek után bátran beléphet, vagy legalább odaadhatja az egyetemi ifjait. Ennél balkánibb bandát lámpással sem találhatna senki. Még Gyorgye herceg sem.

*

A király gyengélkedett. Kerülő uton érkezik hozzánk a hír, hogy a király elutazásának elhalasztása nem politikai okokból történt, hanem az okok oly magántermészetűek, amelyek az egész országot a legnagyobb mértékben érdeklik. Az utazás elhalasztásának az az oka, hogy a király gyengélkedett. Dr Kerzel udvari orvos semmi szín alatt sem akart beleegyezni abba, hogy a király most utazzék el. Annál kevésbé akart ebbe beleegyezni, mert Ischiben most igen zord idő van. Az egész Salzkammergutban különben szörnyű esőzések vannak az egész nyáron. Az ujságokban nem jelent meg semmi ezekről a salzkammerguti esőzésekről, nehogy a publikumot elriasszák. S azt, hogy a király ischli utjának elhalasztása összefüggésben van az ischli rossz időjárással, éppenséggel titokban tartják, mert azok is elmenekülnek onnan, a kik ott vannak. Nem akarják, hogy azok se utazzanak oda, a kiknek szándékuk volt a nyarat ott tölteni. A király előtt azonban nem lehetett és nem is volt szabad a dolgot titokban tartani s miután az uralkodó amugyis gyengélkedik, dr Kerzel külön jelentést tétetett magának arról, hogy ott mi-

lyen az időjárás? Azt sem akarták nyilvánosságra hozni, hogy a király gyengélkedik, mert nem akarták befolyásolni a tőzsdéken az árfolyamokat és nem akarták nyugtalanságba ejteni a népeket. Egyelőre muló természetűnek mondják a király baját és inkább indiszpozíciónak, mint gyöngéledésnek tartják. Mindamellett nem akarják kitenoi a királyt ilyen állapotban sem az utazással járó fáradságnak, sem pedig az különösen nem az ischli zord időjárásnak.

Ischlből jelentik: A király holnap délután egy óra 40 perckor érkezik ide. Itt alaptalanak mondják azt a hirt, hogy a rossz időjárás és a király egészségének kiméltése volt az elhalasztás oka. Tudvalevő, hogy még a legrosszabb időjárás sem tartja a királyt attól vissza, hogy akár egy ünnepi körmeneten is ne vegyen részt. Egyébiránt ma az időjárás nagyon alacsony hőmérséklet mellett kitisztult. A hegyek uj hóval voltak tele.

A trónörökös Szinájában. Bukarestből jelentik: Az itteni »Indépendance Roumaine« Ferenc Ferdinánd trónörökösnek és feleségének sinajai látogatását rendkívül szíves szavakkal köszönti. Minden alkalom, írja a lap, a mely a Habsburg és a román dinasztia között való kitünő viszonyra vall, és amely a két udvar és országok barátságát még szorosabbra fűzi, mireánk nézve szerencsés esemény. Az osztrág magyar trónörökös látogatását ezért egész Románia a legnagyobb örömmel üdvözli. Ebben uj bizonyítékát látja mindenki annak a jelentőségnek, amelyet a királyság Károly király negyvenhárom éves uralkodása alatt elért. Romániának királya vezetésével követelt bölcs és méltányos politikája valamennyi európai hatalom bizalmát megszerezte az országnak és a német s az osztrág magyar trónörökös látogatása, akik a két leginkább békefenntartó konzervatív hatalmat képviselik, nyomatékosan

hirdetik azt az értéket, amit országaik számára Romániának magatartása jelent. Ausztri-Magyarországnak tiszteláreméltó uralkodója, ki hosszú uralkodásának minden megpróbáltatása között is meg tudott állani, nagy feladattal valóban hősiesség kitarással látta el. A román nép méltányolni tudja azt a rendkívüli értéket, amelyet a trónörökös látogatásában nyilvánuló barátságának bizonyossága nyújt s a mely egyúttal hódolás a mi uralkodónk előtt annak hetven éves születésnapja alkalmából és a két állam politikai és gazdasági viszonyainak továbbbi munkálását és kiterjesztését helyezi kilátásba. — Másik cikkében Ferenc Ferdinánd trónörökösnek személyiségével foglalkozik a lap s eddigi szerepét nagyon elismerő szavakkal méltatta.

Az új véderőtörvény előkészítése.

A politikai helyzet.

A képviselőház negyedfél hónapra ismét elnapolta magát, miután előzőleg tudomásul vette az ideiglenesen átmenetileg ujra kinevezett kormány létezését, de egyszersmind kimondta, hogy ősszel csak olyan kormányt fog elismerni, amely a többségi elv alapján születik meg. Ezzel tehát vagy három hónapra beállt a szélcsend a politikába, legalább a nyilvánosság előtt. A képviselők elszéledtek, ki fürdőbe ment, ki a kerületében tapasztalja a néphangulatot, de ott, azokban a titkos konyhákban, ahol tulajdonképpen főzik a nagy politikát, nem szünetel a boszorkánymunka. A kibontakozás legkülönbözőbb terveit kovácsolják mindenfelé, külön-külön is, együttműködve is.

A mostani kormány tagjai, ha most szét is mennek, hogy a különböző fürdőhelyeken pihenjék ki fáradalmaikat, állandóan érintkezésben maradnak és minden erejüket meg-

A toll gyorsan, bátran, csak egy kissé remegve siklik tova a papíron. A »hetes« szám pedig, aki előbb tartózkodva, vonakodva beszélt, csakhamar elfelejtette az író rutságát és teljesen átengedte magát szíve sugallatának, érdes természetű ösztönének.

— Mert végre is, be kell ismernünk, — kedves öregem, — hogy a világon mindennél érdekesebb, a női szépség. Ez kapja meg az emberiség lelkét, ez ösztönzi mindenre, ez adja meg az erőt a legnagyobb és legfontosabb felfedezésekhez. Sokszor úgy elgondolom, hogy a női szépség nem lenne, akkor minden élet kipusztulna világból . . .

Phebor kisasszony csak rózza a betűket, remegő kézzel, akadozva, egyenetlenül, de nagylelkű, lemondó határozottsággal, — olykor — ha a »hetes« szám nem találja meg mindjárt a helyes kifejezést, Phebor kisasszony készséggel kisegíti; lelkiileg részt vesz a levélben, érdeklődésével kíséri és igyekszik minél szebben megfogalmazni; önérzete parancsolja ezt. A »hetes« szám pedig ezt a részvételleljes érdeklődést egészen természetesnek és logikusnak találja.

— Te ismered Margueritát; — tudod, hogy szoborszerű termete és kedves, rendez-

arcvonásai vannak. Naponként, órákon áll modelt festőknél, szobrászoknál és mellszobra már többször ki is volt állítva. »Görög arcslü szépségnek« is szokták nevezni; de azt is tudhatod, hogy a szépség gyakran szül irigységet és féltékenységet azoknál, akik nem dicsekedhetnek vele. A nőt pedig semmi bántja jobban, mint a . . . mint a . . .

A »hetes« szám kereste a helyes kifejezést.

— Lássuk csak . . . mint a . . . miat a nemtörődomség? . . .

— Mint a közönyösség! — segítette ki Phebor kisasszony, remegő, halk hangon.

— »Mint a közönyösség! Ugy van; kedves Benolt és ez volt éppen a baj. Mint tudod, Marguerite mindig fenhordta egy kicsit a fejét, talán természetes hajlamból, vagy talán, mert miat modell, ezt mir nagyon megszokta. A szomszédok pedig mindig ingerelték, boszantották, mert ők ezt fenhózásnak tartották. Elnevezték »kétlábú Dianá«-nak, ami csúfnév, mert a legtöbb kutyát is erre szokták elkeresztelni. Ebből kellemetlen szóváltások keletkeztek, a férfiak is beleavatkoztak, a helyzet türethetetlen lett. A civakodások reggel kezdődtek és este végződtek.«

Az író kezében a toll mindinkább remegett.

— »Hogy tehát magamat megkiméltsem és ne legyek kénytelen az egész társaságot felpofozni, azt javasoliam Margueritának, hogy költözzünk máshova. A költözködés napján azután összes podgyásunkat egy kékikocsira raktam. A szomszédok köröskörül állottak a járdán és gunyolódva bírálgatták a felrakodást, ami nem éppen könnyű munkát adott. Rájuk se hederítettünk. De mikor a kocsival indulni akartam, képtelen voltam a terhet megindítani, noha Marguerite hátulról, teljes erejével tolt. Képzelheted milyen röhögéssel kísérték fáradozásomat és milyen csufondárosan kiabáltak ránk:

— Gyí, te! Szorítsd! Huzd! — Minél jobban erőlködtem, annál jobban fokozódott a mérgem és boszuságom. Végre két baszontalan fickó úgy teit, mintha segíteni akarna rajtunk. Ez ürügy alatt akkorát löktek a székre, hogy telfordult és én magam is a földre estem. Azután következett a legrosszabb; én a vadul röhögő népséget természetesen oldalba löktem, mire azok kirántották bicikájukat és borzasztóan összeszurkálták a bőrömet. Minden holmiuk megrongálódott, de nem törőd-

Figyelmes,
finom női
kiszolgálás

Hideg konyha

PAIZS BÉLA
A VILÁG KÖZEPÉHEZ
BETHLEN-UTCA
vendéglője és
kert-helyisége

Kőbányai sör. — Tisztán kezelt borok. — Családok részére külön lugasok.

Minden este
cigány
zene.

Kitünő tekepálya.

teszítve azon vannak, hogy helyükön megmaradhassanak és hogy az őszi kibontakozásnak a fuzió legyen az alapja.

A függetlenségi párt egy része a leghatározottabban ellene van minden fuziónak, amint a koalíciónak bármily formában való fönntartását sem tartja megengedhetőnek. Abban bizakodnak ugyanis, hogy sikerül olyan kibontakozási tervet csinálni, amelyet elfogad az alkotmánypárt, a néppárt és a függetlenségi pártnak tulnyomó többsége, hogy ez a három összeolvadva megalkothatja a negyvennyolcas alkotmánypártot, amely aztán a parlamentnek többsége lesz. A Justh-Holló-Batthyány csoport pedig legfőljebb ötven főnyi nagyságban megalkothatja, a balpárt is magába foglalva, a függetlenségi ellenzék, amelyre nagy szükség van a nemzeti szempontnak Béccsel szemben való érvényesítésének tekintetéből is. Ez az a kibontakozási terv, amely a nyáron át előreláthatólag a legtöbbször fog pertraktáltatni.

Bécsben úgy látszik, most már egészen biztosra veszik, hogy a fuzió, amelyet már tavaly nyáron szerettek volna nyélbe ütni, meg fog történni. Erre mutat az a körülmény is, hogy a hadvezetőség a legkomolyabb előkészületeket teszi a katonai kérdések végleges rendezésére. Németország, nevezetesen II. Vilmos császár, ugyanis már igen türelmetlenül sürgeti, hogy a monarchia hadereje reformáltassék és továbbá hogy különösen a létszáma fölemeltesék, s ennek a folytonos sürgetésnek az eredménye, hogy a katonai kérdéseket megoldani kívánják. A bécsi közös hadügyminisztériumban ugyanis — mint igen kitűnően értesült bécsi forrásból jelentik — már három hét óta igen beható tanácskozás folyik az új véderő törvénytervezete fölött. Ezek a tanácskozások, amelyeken Hoffmann Hugó altábornagy és osztályfőnök elnököl, kifejezetten abból a célból folytatattak, hogy az ősszel a magyar

válság kibontakozási tervének egyik főpontja a katonai kérdéseknek végleges megoldása legyen.

Ezért kell szigoruan megkülönböztetni ezeket a tanácskozásokat azoktól, amelyek megismétlődnek és csak akadémiusan foglalkoznak a tiz esztendő óta kész új véderőtörvény-tervezetnek a legujabban fölmerült kívánalmakhoz való számításával. Most ugyanis nemcsak arról van szó, hogy figyelembe vegyék azokat a mult évi tanácskozások óta felhangzott újabb kívánásokat, amelyek szorosan a véderőtörvényreformjára vonatkoznak, hanem a mostani tanácskozásoknak ezenkívül az is a céljuk, sőt talán ez a legfontosabb, hogy előkészítsék mindazokat az újításokat, amelyek behozatalát megengedik a hadseregbe, de amelyek nem valósíthatók meg a véderőtörvény keretében, hanem amelyek életbeléptetésére vagy külön törvényhozási intézkedések, vagy legfőbb haduri rendeletek szükségességek.

A Szigligeti-Társaság választmányi ülése.

A közgyűlés után tegnap tartotta a Szigligeti-Társaság választmánya első ülését. Jelen voltak.

Rádl Ödön elnök, dr Adorján Ármán, dr Mártonffy Marcel, Kozári Gyula, dr Berkovics Ferenc, Géczy Lajos, dr Váradi Ödön, dr Krüger Aladár, Sas Ede, Papp János, Láng József vál. tagok.

Az ülésen meglehetősen érdekes tárgyakat intéztek el.

A Szigligeti Ede megírandó életrajza tárgyában a közgyűlés a választmányt bizta meg a pályázatra vonatkozó további intézkedésekkel. A választmány akként határozott, hogy Szigligeti Ede életrajzát megbízás útján iratja meg

s a megírásra Sas Edét kérte fel. Sas Ede a megbízást elfogadta. A 10-12 évre terjedő művet a szerző 1909. dec. 31-ig nyújtja be a társaság választmányához, mely a továbbiak tárgyában határozni fog.

Dr Várady Zsigmond indítványt adott be a választmányhoz, hogy a Társaság adjaki Szigligeti Ede műveit és kutassa ki életrajzi adatait. A választmány az indítványt elfogadta ezzel kapcsolatban elhatározta, hogy az Évkönyv kiadását ezentul mellőzi, a helyett azonban Szigligeti Ede műveit kronológikus rendben kötetenként kiadja. A szerkesztésre egy bizottságot küldenek ki, melyet az elnök válogat össze. Dr Berkovics Ferenc indítványára azt is elhatározták, hogy a helyi pénzintézeteket is megkeresik a kiadvány támogatására. A kiadásnál kövendő irányelveket a szerkesztő bizottság állapítja meg.

Utolsó tárgy a Mikszáth-jubileum volt. Dr Váradi Ödön indítványára elhatározta u. i. a közgyűlés, hogy Mikszáth Kálmán országos ünnepeléséhez a maga részéről is ünnepélyel járul hozzá. Most az országos Mikszáth-jubileumi bizottság átiratot intézett a Társasághoz, melyben kéri, hogy a Mikszáth-jubileumot lehetőleg a fővárosi ünnepélyel együtt tartsa s küldje ki néhány tagját, a kik az országos bizottságban részt vegyenek. A választmány elhatározta, hogy a Mikszáth-jubileumot a fővárosi ünnepélyel egyidejűleg felolvasó ülés keretében ünnepli meg. Az ülés műsorának két pontja lesz: Rádl Ödön elnök fogja méltatni Mikszáth Kálmán jelentőségét, azonfelül felkéri Mikszáth Kálmánt, engedje át felolvasásra valamely új művét, lehetőleg ugyanazt, melyet a jubileumán elő fog adni. Az Országos Mikszáth bizottságban a Társaság három taggal fogja magát képviseltetni.

Haramia világ Magyarcsékén.

A magyarcsékei járás közbiztonsági állapota annyira meggyengült az utóbbi időben, hogy a lakosság vagyona és élete egyáltalán nincs biztonságban. A csendőrség lelkiismeretesen és nagy körültekintéssel vezetett nyomozatai és ébersége dacára sem javulnak az állapotok. A közbiztonságot egy nyolc tagu banda forgatta fel. A banda azonban oly ügyesen intézi kirándulásait, hogy nem lehet nyomára akadni.

A küzelmultban megemlékeztünk róla, hogy a járás több községében egy megszökött tanító vezetésével garázdálkodott egy öt tagu banda. A csendőrség hiába nyomozott, a tetteseket nem tudta kézrekeríteni. A rablóbanda elbizakodva eddigi sikerétől tegnap már a járási székhelyen Magyarcsékén rendezett egy nagyobb szabásu betörést. Ezuttal ellenállásra is találtak, azonban a feltartóztatásukra menő éjjeli őrt baltával leverték és ismét megmenekültek.

Az esetről a következőket jelentjük.

tem vele, csak annak örültem, hogy sikerült Marguerite-t durva támadásaitól megmenteni, mert testemmel védtem meg visszavonulását. Igaz, hogy eközben néhány szurással többet ejtettek a zubbonyomon. Most figyelj ide, kedves Benoit! Nemsokára elhagyom a kórházat és bizonyos, hogy ennek a gyáva hadnak vért veszem.

Phebor kisasszony beszüntette az írást.

— Talán fáradt? — kérdezte a »hetes«, — egy pillanatnyi várakozás után.

— Nem! De szeretném, ha más módot választana boszúja kielégítésére; az, amit ön akar, nagyon közönséges!

És Phebor kisasszony keresi a másik módot, mert a levél sikeréhez kötötte minden hűségét. Félhalkan beszélget, latolgat önmagában, mialatt lehorgasztja fejét, hogy rutságát elrejtthesse. Emlékezetessé és érdekessé akarja tenni ezt a levelét.

— Szemet-szemért, fogat-fogért, — ez a világ megszökött jelszava! — így mormogott magában. — Az ostobák . . . a gyengék, mind ezzel a tegyverrel fizetnek. Én szeretnék valami jobbat, szebbet találni, ami azokat a gyáva állatokat . . .

És keresett, kutatott gondolatában, mialatt mindinkább igyekezett rutságát takargatni.

A »hetes« szám összeráncolt szemöldökkel áll mellette és hallgatja; lassankint kiderül az arca, mintha testének minden ereje a homlokába szállt volna. Hirtelen gunyos mosolyra torzul arca, mintha azt gondolná: Istenem, milyen gyenge képzelete lehet ennek a nőnek, hogy még egy becsületes gondolatot sem képes kitalálni; úgy látszik, nem sok ravaszság lakozik bennel — Azután folytatta a diktálást:

— »Más az én helyemben szétverné az egész csöcseléket . . . de én megmutatom nekik, hogy a női szépség mennyire megnemeseíti lelkünket. Végig sétálok az egész város negyeden, hadd lássák, hogy még élek; de zsebre tett kezekkel, fenyegetés nélkül haladok át soraikon . . . megmutatom, hogy sokkal jobb és nemesebb vagyok valamennyiüknél . . . Magasztos szerelmünk túl emel bennünket a bosszu aljas gondolatán . . .«

A toll, bilincseitől megszabadulva, könnyedén siklik végig a papíron . . . Erőtlenül, daldalmasan szárnyra kelve, mint a mindenható szerelem . . . mint a mindenható szépség . . .

Fürdői közönség figyelmébe!

Utazókosarak, bőröndök, kalapkoferok, fürdői ajándéktárgyak, üveg- és porcellántárgyak, esernyő- és sétatobok, harisnyák, övek, női kiegészítők, nyakkendők, pénz-, szivar- és dohánytárcák, tájtékpipák, gyermekjátékok állandóan alkalmi vételárért szerezhetőek be.

FRISS ÉS TSA

KORONA ÉS FILLÉR BAZÁR

Nagyvárad Rákóczi-ut

Telefon 130.

Magyarcsékén már napok óta garázdálkodik egy betörő banda, melynek tagjai nagyrészt oláhokból állanak. A tagok száma a legújabb adatok szerint nyolc. Betöréseiket közösen szokták végezni, melyeken, hogy fel ne ismerjék őket, bekormozzák arcukat.

Tegnap éjjel a banda 11 és 12 óra között megjelent Magyarcsékén és ott *Sichermann* Márton kereskedő házát körül fogva, megkezdte annak kifosztását. A betörők az épületnek üzlet felőli részét kezdték bontani. Az épület alapjánál hatalmas gödröt ástak, mi által oly hatalmas őr nyertek, hogy azon szabadon hordhatták ki az üzletből az árukat.

Az üzlet előtt már nagy halmaz áru volt összerakva, amikor *Petrilla* Vaszali éjjeli őr észrevette a garázdálkodókat és felszólította őket, hogy nevezzék meg magukat. A banda egyik tagja erre a szumánja alatt magával hozott rövidnyelű baltával *Petrillára* rontott s annak fejére három hatalmas ütést mért. *Petrilla* erre segítségért kiáltott, aztán eszméletlenül rogyott össze.

A betörő banda futásnak eredt és eltűnt az éjszakában. Az éjjeli őr segélykiáltására figyelmessé vált házbeliek csakhamar felverték a közeli lakókat és a csendőröket is. A súlyosan sebesült éjjeli őr csupán annyit tudott mondani, hogy a betörők nyolcan voltak be volt kormozva az arcuk és *Drágcséke* felé menekültek.

A csendőrség tegnap nagy apparátussal kezdte meg a nyomozást a betörők után azonban csak azt tudta megállapítani, hogy a tettesek *Drágcsékén* tartózkodnak, de hogy kik azok ezt nem sikerült megtudni. Nagyon valószínű, hogy a betörő banda vezére a megszokott tanító akit még nem tudtak elfogni. A nyomozás most kétszeres erővel folyik, hogy megszabadítsák a veszedelmes bandától a környéket.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

* **Személyi hir.** *Glacs* Antal főispán tegnap egy heti tartózkodásra *Báziásra* utazott.

* **A nyári szinkörben megint toldanak.** A nyári szinkörben ez ideig többet dolgoztak a mesteremberek, mint játszottak a színészek. És mégis a vége az lesz a sok toldozás-foldozásnak, hogy bizony bőrszárító lesz a szinkörből. A téli színház különben az idén igen jó szinkörre is változott, az igaz, hogy ez nem a mérnökség érdeme, hanem az időé. Hogy pedig a nyári szezon alatt még se legyen csendes a szinkör, *Köszeghy* József főmérnök *Bordé* Ferencsel tegnapelőtt vendégszerepeltek ott és konstatálták, hogy bizony a szinkör még nagyon sok kívánni való hágy maga után. Első sorban a földszinti állóhely alacsony,

oda egy lépcsőzetes podium kell. Az erkély II. és III. sorait fel kell emelni, a karzat sorait pedig vaskorlátokkal kell ellátni. Az új pótlások összesen 1740 koronába kerülnek. A főmérnök erről tegnap tett jelentést a tanácsnak és egyszersmind bejelentette, hogy a pótlásokat már meg is kezdték.

* **A Bottó-féle hagyaték.** A Bottó-féle hagyaték ügyében tudvalevőleg a főziskola alapítólevelét a miniszterhez terjesztette fel a város jóváhagyás végett. A belügyminiszter tegnap küldte le erre vonatkozó intézkedését, mely szerint az alapító levelet jóváhagyja azzal a megjegyzéssel, hogy az iskola számadásait mindenkor hozzá kell fel terjeszteni. Az esetben pedig, ha a város az alapító levél második pontja értelmében megvalósítja a tápintézetet, úgy a felügyeleti jog a belügyminisztert illeti.

* **A hadapródiskola évváró ünnepélye.** Ma tartja a honvédhapapródiskola évváró ünnepélyét, melynek különös jelentőséget ad az iskola kápolnájában lefolyó egyházi ünnepély: ez alkalommal fognak u. i. megáldani a kápolna új ékességét képező szobrok és képek. A négy új szobor az *Immaculatát*, *Szent Istvánt*, *Szent Lászlót* és *Szent Antalt* ábrázolja; a két kép tárgya pedig *Krisztusnak* a keresztről való levétele és a három királyi imádó hódolata. Ezek beszerzése *Ránffy* Örnagy iskolaparancsnok és *Kozári Gyula* egyházi tanár buzgóságának köszönhető, a kik a nagyváradai hadapródiskola kápolnáját az ország katonai iskolái kápolnái közt a legdíszesebb tették. A szertartás fél 11-kor lesz az iskola kápolnájában, ahol szent beszédet *Kozári Gyula* mond. Következik a négy szobor és a kép megszentelése, amelyet *Fetser Antal* felsz. püspök, káptalani helynök végez. Ugyancsak *Fetser* püspök tartja ezután az ünnepélyes Tedeumot és a szent misét. Mise alatt a székesegyházi énekkar énekel, a szentelés alatt pedig a növendékek énekkara fog előadni régi magyar egyházi énekeket. Mise végén ugyancsak a növendékek éneklék el a magyar Himnuszot. Délután 5 órakor kezdődik a tornaünnepély, melyre meghívót is bocsátottak ki. A tornaünnepély után tánc.

* **Őszi idő a nyár közepén.** Tegnap éjjel villámlás és halk dörgés után csendes eső volt csaknem az egész megyében. Az eső nem volt hideg és mégis mikor elállott a levegő hőmérséklete annyira sülyedt, hogy valóságos őszi idővé változott a nyár. Tudósítónk mindenünnen hideget jelentenek. Különösen feltűnő a szokatlan hideg az *Érmelléken*, ahol az idén még nem volt tartós jó idő. A sűrű esőzés és hideg a szőlőben lényeges károkat okoz és ha állandó jó idő nem váltja fel a mostani abnormis időjárást, úgy a szőlőtermés is kedvezőtlen eredménnyel zárja be a gazdák zsebeit.

* **Vasutasoknak — az annexióért.** Az annexió körül támadt bonyodalmakban tudvalevőleg igen jelentős szerep jutott a vasutasoknak is, a kik a mozgósított csapatoknak gyors és pontos szállításával tüntették ki magukat. Ezeket az érdemeiket jutalmazza most a

király, amikor a vasuti tisztviselők egész sorának kitüntetésekkel adományoz. Az erről szóló királyi elhatározást a hivatalos lap tegnapi száma közli.

* **Halálozás.** *Komáromy József* mzdonyvezetőnek 16 éves leánya *Komáromy Ilona*, f. hó 12-én d. u. egynegyed 6 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult földi maradványai f. hó 14-én d. u. fél 5 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint *Nogáll-utca* 27. sz. háznál be-szenteltetni és az olasz-i temetőben örök nyugalomra tétetni.

* **Aratnak.** Az aransárga kalásztenger nem sokáig fog még himbálózni. Néhány hét s helyükön csak a tarló fogja mutatni az aratók nyomát. A megye legtöbb részében megkezdődött az aratás. A lapályos helyeken hétfőn mindenütt megkezdődött a vágás. A termés közepes lesz. Aratómozgalmaktól tovább nem tartanak. A hangulat nyugodtnak látszik. Az aratás megkezdéséről az illetékes főszolgabírák megtették jelentéseiket a miniszterhez és az alispánhoz.

* **Szerencsétlenül járt legény.** *Szomorú* kis történetet jelent beéli tudósítónk. *Muc Tódor* 18 éves legény tegnap reggel rendes szokása szerint az erdőbe ment, ahonnan fát akart haza szállítani. A szekeret meg-rakva utnak is indult, azonban egy lejtős helyen a lovak előtt haladva megcsuszott és oly szerencsétlenül esett el, hogy a szekér a fején és a gyomrán ment keresztül. A legény azonnal meghalt a helyszínén. A szerencsétlenül járt legény iránt az egész községben nagy részvét nyilvánul meg. A legénynek ugyanis se atyja se anyja nincsen csak két kis testvérkéje. Az egyik másfél éves, a másik három éves. A két kis árvának a legény kereste a kenyeret, ő gondoskodott teljesen a fenntartásukról és most elragadta tőlük a halál. A két kis árvának a gondozásáról valószínűleg a község fog gondoskodni.

* **Bugris-ból Berényi.** A hivatalos lap ezt a névváltoztatást publikálja:

Bugris Antal városi rendőr, *temesvári* lakos családi nevének *Berényire* kért átváltoztatása az 1909. évi 68. 141. számú belügyminiszteri rendelettel megengedett.

Berényi Antalnak tehát nem fogják többé azt mondani, hogy *bugris*. Legalább a szemébe semmiesetre se.

* **Az osztályorsjáték huzása.** Az osztályorsjáték tegnapi huzásán a következő nagyobb nyeremények lettek kihuzva:

10.000 koronát nyert: 104859

5000 koronát nyertek: 18339.

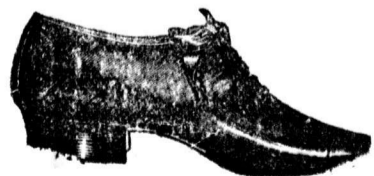
5000 koronát nyert: 100833.

2000 koronát nyertek; 18464 77567.

1000 koronát nyertek: 24836 78680 80638 91127.

500 koronát nyertek: 2956 11828 14864 16570 18156 19589 21573 22283 24836 25106 27663 23883 30799 31005 31242 31729 35575 35963 41538 43152 52474 53668 52851 53063 53452 57486 59206 63459 65541 66089 71590 71685 72878 74102 74159 74631 77239 17345 78006 21399 81710 82854 84231 90071 91727 96151 47592 39412 102207 102467 14753 108627 1939.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Nines többé lábfájás

És ha ezt el akarja érni, úgy cipőszükségleteit okvetlen

ARANYI-nál

a Fő-utcán szerezzé be, mert az ő tőle vett cipőkben a tyuk szem és bőrkeményedés eltűnik. Telefon 512

* **Elveszett.** A tegnapi nap folyamán elveszett egy 11.000 koronáról szóló Polgári takarékpénztári betéti könyv. Megtalálójára a rendőrségen illő jutalomban részesül.

* **Intézetünk** kebelében alakult »Belvárosi takarékpénztár és hitelszövetkezet« első évtársulatának betétei az osztalékkal együtt (üzlet résznként 2 kor. 10 fillér) folyó hó 14 től kezdve lesznek pénztárunknál kifizetve. Nagyváradi, 1909. július 13. *Belvárosi takarékpénztár r.-i.*

* **Értesítjük** a Magyar Takarékpénztár-Szövetkezet t. üzletrészeseit, hogy a III-ik évtársulat befizetési f. év július hó 1-én megkezdődtek és a kiállított könyvek az intézet helyiségében átvehetők. *Magyar Takarékpénztár-Szövetkezet igazgatósága.*

x **Megtakarítja a fürdőzéseköltségeit,** aki Biharvármegye legkellemesebb és legolcsóbb nyaralóhelyén a révi Zichy barlanghoz kimegy. E gyönyörű természeti szépségekkel megáldott helyen most nyílt meg a kényelmes, modern 16 szobás »Luiza«-szálloda, ahol olcsó áron kitűnő ellátás kapható. Remek kirándulóhelyek, a Sebes-Kőrös partján készített jó karban tartott turista utak, külön vasutiállomás és egészséges, ózondus levegő teszik ezt a kirándulóhelyet oly kellemessé, hogy aki egyszer megismeri, ide mindig visszavágyik. Kitűnő ellátásról a nagyváradi közönség előtt jól ismert Grósz József vendégfogadós gondoskodik, aki kizárólag az uradalom tisztán kezelt körösvölgyi borait méri ki.

A szinkör megnyitása.

Köszeghy és Bordé vendégszereplése.

A nyári szinkör kapuin a záruk rozsdásodnak, a színpadon a pókok készítik a kulisszákat, a betévedt legyek részére s a nézőtérre a por bérel ki minden helyet, kint pedig esik az eső és hideg van. Hajlanodik. Köszeghy József álmosan ül fel az ágyában.

— Brrr hideg van.

Magára veszi a paplant és az asztalhoz megy, megissza a félliter tejet aztán leteszi a paplant. Felvesz egy színes mellényt és kinéz az ablakon.

— Esik az eső.

A telefonhoz megy és csemet.

— Halló! Központ. Kérem, kössnek össze engem a városi főjegyzővel, aztán meg Csordacsicsal, de nem örökre.

— Halló! Ki háborgat engem.

— Szervusz Frici. Itt Jóska beszél a főmérnök. Kérlek a szinkörrel akarok veled beszélni. Óriási blamage, hiszen erről a bőrszárítóról nem beszél már senki. Jó volna, ha ma kimennék és fellépnék ott, tudod olyan hatóságai szemle formájában.

— Helyes kérlek, ma délután két órakor, de én most alszom és ha még egyszer ide telefonálsz kedves primadonna, én szavamra mondom nem kelek fel.

Ujabb csemetés.

— Halló! Itt Csordacsics.

— Szervusz öregem. Nem volnál hajlandó felépni a nyári szinkörben.

— Nem értelek, mert álmos vagyok.

— No no. Arról van szó, hogy délután szemlét tartunk a nyári szinkörben.

— Már megint?

— Hát hiszen arra való az a szinkör, ugyanis hogy szemlét tartsunk benne.

— Jó, délután 3 órakor.

Délután kinyílnak a szinkör kapui. A színpadon felhúzódik a függöny, a pókok ijedten vonulnak vissza és helyet engednek Bordé Ferencnek. A földszinti állóhelyen hátul Köszeghy áll, míg a karzaton Csordacsics.

Köszeghy: Feri kérlek, én nem látlak.

Bordé: De hiszen a közepem állok.

Köszeghy: De én mondom, hogy nem látlak.

Csordacsics: Csak maradj Feri, én egészen jól látlak. Próbáld csak meg, egy kán-kán tánclepet csinálni, majd Köszeghy füttyöl.

Köszeghy: Én Feri nem látlak, én látni akarok és ha én nem látom a te mozdulataidat, én nem fogok füttyölni.

Bordé (oldalt megy).

Köszeghy: Ugy már látlak. És elkezd füttyölni.

Bordé (ugy táncol, ahogy a főmérnök füttyöl).

Csordacsics: De Feri, most én nem látlak.

Én látni akarok, gyere a közepre.

Bordé (kán-kán lépésekkel a közepre lejt).

Csordacsics: Bravó, bravó, egy kicsit jobban dobáld a lábad, mert csak a fejedet látom.

Köszeghy: Feri, én nem füttyölök, ha te nem nekem táncolsz.

Csordacsics (méregbe jön és nagyot ránt a karzat támláján, mire nagy zuhanással leesik).

Köszeghy (nem füttyöl).

Bordé (dermedten az utolsó tánclepet formájában megáll).

Mindhárman helyet cserélnek. A színpadon Köszeghy jelenik meg a Glaváry Hanna kosztümjében. Csordacsics a földszinten ül, Bordé egy oldalpályában izzadt homlokát törülgeti.

Csordacsics: No kezd már azt a Vilja-dalt.

Köszeghy: Feri, onnan fentről gyujts egy gyufát és tartsd az arcod elé. Piros fényben akarok énekelni.

Bordé (gyufát gyújt).

Köszeghy (énekel).

Csordacsics: Várj, várj! Jóska ha szeretsz, meg akarok fogózkodni, mert a léghuzat kivisz innen.

Köszeghy (énekel).

Bordé: Jóska, én nem hallok semmit, erre fordulj.

Köszeghy (Bordé felé fordul).

Csordacsics: De így meg én nem hallok.

Jósi elég volt, én nem nézlek tovább, különben is úgy nézel ki, mintha... Idd meg a tejed és készítsük el a jelentést.

Köszeghy (i-sza a tejet): Tekintetes Tanács.

Kint voltunk és szemlét tartottunk. Rossz minden. Saját fellépésünk sem volt képes a szinkört megváltoztatni Javítani kell. És kérünk 1740 koronát.

A szinkör kapui megint bezárulnak. A pókok tovább szönek és a por tovább telepszik és a szinkörre készítik a bőrszárító tervet.

Plutó.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Tatárjárás Vendrey bucsufellépéssel.

Csütörtök: Lili.

Péntek: Elvált asszony.

Szombat: Próbaházasság, Szirmai Imre vendégfellépéssel.

Vendrey bucsufellépte. A kedves humoru, vérbeli komikus, Vendrey Ferenc — akit régen ismer a nagyváradi közönség — pár nappal vendégszereplése alkalmával teljesen megnyerte a nagyváradi publikum rokonszenvét és lelkes vonzalmát. Tapolczay Dezsővel — pompás komikus-pár — a Naftaliban s az Osztrigás Miciben valóssággal elragadták a közönséget úgy, hogy a mai, szerdai este újból kitűzte az igazgatóság Osztrigás Micit és az előadás iránt a színházi pénztárnál nagy érdeklődés mutatkozott. A műsorban azonban váratlan változás állott be és így ma este nem az Osztrigás Mici kerül színre. Tapolczay Dezső ugyanis tegnap megbetegedett s a sajnálatos körülmény folytán kénytelen volt az előadást lemondani. Egyedül maradt ilyképp Vendrey Ferenc s az Osztrigás Miciben nem nélkülözhetik egymást. Olyan darabot tűzött ki tehát az igazgatóság, melyben a derék Vendrey ma este maga is felléphet és kárpótolhatja az Osztrigás Mici váratlan kimaradását. A Tatárjárás, az örökszép operett kerül most már ma este műsorra s ebben a darabban bucsuzik el Vendrey a nagyváradi közönségtől, mely őt, szeretetreméltó modorát annyira megkedvelte. Lohonyai altábornagy kacagató karrikatúráját

fogja alakítani a bucsuzó Vendrey. Ebben a teljesen rászabott szerepében frappáns sikerei voltak a jeles komikusnak s a nagyváradi közönségnek öröme szolgálhat, hogy megismerheti e pompás alakítást, melyről sok hízelgő vélemény torog közzájón. Vendrey Ferencet a színházjárók bucsuja alkalmával ma este ünneplésben részesítik.

Szirmai Imre vendégszereplése. A hét második felét Szirmai Imrénék, a Király színház jeles művészeinek vendégfellépései töltik be, Csütörtökön kezd meg az ismert nevű, kiváló művész vendégjátékait s három este egymásután lép föl. A Szirmai-esték műsora némi változást szenvedett s nem marad az, amint az igazgatóság korábban közölte. Ugyanis a Szókimondó asszonyságban be akar mutatkozni a művész a nagyváradi közönségnek s így szombaton estére kitűzte az igazgatóság a Madam san géne híres darabot, melyben Napoleon alakításával emlékezetes szép sikereket aratott Szirmai a fővárosi közönség előtt s csak nyeresége lesz a közönségnek, ha ezzel az alakítással most megismerkedhetik. Egyébként Szirmai Imre csütörtökön Liliben, pénteken az Elvált asszonyban és szombaton a Madam san géne-ben lép föl.

EGYESÜLETEK.

(**Uj tűzoltó egyesületek.** Azoknak a gyakori tüzeseteknek, melyek külsőösen faluhelyeken öltenek nagy méretet s néha egy fél községet tesznek földön-futóvá, legfőbb oka, hogy hazánkban még igen sok faluban nincs szervezett tűzoltóság. Belátják ezt lassankint a községek vezető emberei és sorra létesülnek a tűzoltó egyesületek. Így értesít beéli tudósítónk is, hogy most Beéiben egyszerre két önkéntes tűzoltó egyesület is alakult. Így a »Beéli önkéntes tűzoltó egyesület« és a »Beéli üveggyári tűzoltó-egyesület«. Mindkét egyesület parancsnoka s egyúttal alakítója *Baranyi Menyhért* járási számvevő.

ÁVIRATOK.

Báró Rotschild Oszkár öngyilkos.

Bécs, június 13. Az osztrák fővárosnak nagy szenzációja van. A Rotschild család egyik fiatal tagja Rotschild Oszkár agyonlőtte magát. Az öngyilkosságot titokban akarták tartani, azonban a szolgák, akiket orvosokért küldtek elárulták a dolgot. Az öngyilkosságnak oka állítólag heves idegbaj volt. Nincs kizárva, sőt nagyon is valószínű azonban, hogy a 21 éves fiatal embert a szerelem vitte a sirba. A fiatal báró ugyanis a múlt évben beleszeretett egy félvilági hölgybe, akitől elválasztották és utazni is küldték. Tegnap reggel Rotschild Oszkár és az apa között igen heves jelenetek játszódtak le. Az öngyilkosság ezután történt. Az öngyilkosság híre óriási feltűnést keltett az az egész Bécsben.

Ujabb zászlósértés.

Sinalja, július 13. A mai nap folyamán ismét történtek zászlósértések. Ezúttal osztrák zászlókat téptek le és tiportak a sárba. Aerenthal távirati uton érdeklődött az ügyek iránt, azonban a románia táviratok letagadnak mindent.

A perzsi hangulat.

London, július 13. Teheránból jelentik, hogy reggel öt órakor a nacionalisták három kapun át benyomultak a városba. Jelenleg heves harcok folynak az utcákon. A kozákok megszállva tartják a főteret. Minden pillanatban várják, hogy a sah valamelyik idegen követségre menekül.

Berlin, július 13. A Voss. Ztg. jelenti Pétervárról: A Teheránba küldött orosz hadosztály 4 és fél szotnya kozákból 115 tiszttel, egy őregeből egy 1100 emberből és 20 tiszttel álló lövész zászlóaljából áll.

Berlin, július 13. A »Lokalanzeiger« jelenti Teheránból: Saltanetavagba a sah parancsnokától olyan jelentések érkeztek, hogy a döntő ütközet a legközelebbi napokban várható. A kormány erre újabb erősitéseket küldött három hegyi ágyúval, melyekkel együtt a kormánycsapatok több mint 18 ágyúval rendelkeznek. Ma újabb ütközet volt, melyben néhány ember megsebesült. Az ellenfél most tekintettel a tíz nap előtt szenvedett veszteségekre, sokkal óvatosabban jár el.

Teherán, jul. 13. A nacionalisták betörték és mindegyike pusztítanak. A sah idegen követségre menekült. A nacionalisták a háborút szent háborúnak nevezik, melyet már a múlt évben meg kellett volna kezdeniük.

Csendőrök és banditák harca.

Berlin, július 13. A »Berl. Tagbl.« jelenti Szalonikiból: Karateria kerületben török csendőrök megtámadtak egy török bandát, mely heves harc után három halott hátrahagyásával elmenekült. A csendőrök közül csak egy sebesült meg.

KÖZGAZDASÁG.

Új pénzügyi Bizharnagybajomban.

A »Járásai Takarékpénztár Részvénytársaság« Biharnagybajom vasárnap tartotta meg alakuló közgyűlését Biharnagybajomban dr. Bakacs Béla főszolgabíró elnöksége alatt Biharnagybajom és vidéke közönségének élénk érdeklődése mellett. Az új pénzügyi 100,000 korona alaptőkével indul, amely összeg teljesen jegyezve van. Az intézet a nagyváradi Leszámitoló és Jelzálogbank Részvénytársaság alapítása és működését folyó évi szeptember 1-én kezdi meg. Az intézet cége: »Járásai Takarékpénztár Részvénytársaság, Biharnagybajom.« A igazgatóság tagjai sorába beválasztottak: Elnök dr. Bakacs Béla, Keszthelyi Zoltán, Moskovits Miksa, dr. Gyulay László, dr. Friedländer Sámuel, Farkas Farkas, Vesszős István, Frank Jakab, Bagdi Gyula, Felügyelő bizottsági tagoknak megválasztottak: Elnök Geireinger Jenő, dr. Fábik Lajos, Klein Andor, Kiss István, Klein Béla. Ügyész: Dr. Magyar Sándor, Berettyóújfalui. Az igazgató-tanács tagjai lettek: Bielinszky Vilmos, Kóródy Béla, Klein Márton, Mille Ferenc, Frank Béni, Hirschmann Gyula, Nagy Lajos, Scönhof Adolf, Marmorstein Izidor, Biharnagybajom. Berger Jakab, Décsy Sándor, Biharudvari. Szabó József, Futó József, Beszer Hugó, dr. Törös László, Nágel Albert, Báránd Öndy Jenő, Katona János Saáp. Bartha Ferenc, Goldstein József Szerep. Örléy János, Bódy Zsigmond, Schwartz Ignác Nagyrábe. Friedmann Sámuel. Oláh Antal, Harangi József, Dancs Béla. Szentandrás Gusztáv, Bod Ferenc Bakonyszeg. Dr. Sebő Mihály Nagyváradi.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, július 13.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre — — — —	13.97
Buza ápr. — — — —	11.80
Rozs okt. — — — —	10.29
Zab májusra — — — —	—
Zab októberre — — — —	7.78
Tengeri máj. 1909. — — — —	7.86
Tengeri jul. — — — —	8.05
Tengeri májusra 1910. — — — —	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Oszták hitelbank részvény —	634.—
Oszták magyar államvasuti részvény	736.75
Leszámitoló bank — — — —	482.—
Rimamurányi — — — —	572.—
Oszták-m. államvasuti részv. —	697.50
Közuti vasut — — — —	552.—
Városi villamos vasut — — — —	269.—

SZERKESZTŐI PÓSTA.

K. Gy. (Magyarcséke) Tudósításai egyáltalán nem jönnek. Legújabbán is harmad helyről kaptunk információt egy érdekes esetről. Ha talán körülményei nem engedik meg, hogy a tudósítói tisztet tovább is teljesítse, úgy kérjük helyette egy arra alkalmas egyént ajánlani. Szív. üdv.

REGÉNYCSARNOK.

HUSSON ORVOS.

REGÉN

Írta: Charles Masset.

Fordította: Sz. I.

(Folytatás)

8

Ösztönszerűleg szerette a fényűzést, a szép öltözeteket, s mindazt, a mi jólétről és gazdagságról tanuskodott. Óráhosszat elragadtatással szemlélte a selyem-kelméket, melyekből néjjei, a varrónők ruhákat szabtak a város előkelőségeinek. Ő szokta örökölni a pék viselt ruháit; hol szörnyű feszesen, hol meg lötyögve járt a mindig vagy igen hosszú, vagy igen rövid ruhákban. Volt benne bizonyos tompa szükségérzet arra, hogy kiválják s ez csak hatványozta divatját mult nadrágjainak és toldozott cipőinek restellését. Midőn az utcán járt, úgy tetszett neki, mintha minden szem az ő kis alakjára lenne szegezve, és mintha a járókelők egyik a másiknak mondaná: »Csupa folt a mellénye.«

Ily szellemi hajlamok mellett elképzelhető a büszkeség és elégtétel azon élénk érzete, melyet a gazdag és magas rangú keresztapa felfedezése a gyermekben előidézett.

Mindennapi életének köznapiságai közepette, úgy tetszett neki, mintha ez est boldog megállapodás lenne egy tündéri világban és gyönyörködött, ha rá gondolt. Míg a sütőműhelyben a meleg kenyér terjesztette illatát és a tücskök folytatták ciripelésüket, Lőrincz félig behunyott szemekkel ábrándozott és aranyos kastélyokat épített, melyek úgy ragyogtak, mint a kemence lángzómezeje.

— Ki tudhatja, mily meglepetéseket hozhat még ama találkozás?

Megeshetik, hogy egyszerre majd eljön érte keresztatyja, toporzékoló mének által vont szép hintóban, hogy elégye magával kasélyába, — bizonyosan van kastélya, hisz keresztatyja marquis; — sőt lehet, hogy, mint a

tündérmesék beszélnek, örökbe fogadja és örökösévé teszi. . .

S akkor, isten veletek pékműhely, Husson Memmie útlegei, Constance k. a. sovány ebédjei.

Ott hagyná ezt az egész Iuvignyt, csak Sophie néni vitné el, aki mindig oly szelíd volt hozzá és tiokban dédelgette.

A szomszéd toronyban megkonduló harang felzavarta a gyermeket a szép álomból és mindez ábrándképek szétfoszottak, mint a kis pillangók csapata a szélsapástól. E percben megnyílt a sütőműhely ajtaja és megjelent Sophie néni, ki egy csésze meleg tejet hozott unokaöccsének.

— Lőrinc, hiszen már harangoznak, alig érsz rá reggelizni és felkészülni. Ugy-e nem tudod a leckédet?

Épen ez volt a baj. A gyermek lestitte szemét a könyvre. Még nem olvasta el a 5. que retransche-ból a fejezetet és még egy sort sem olvasott el a Selectaeből.

Elpirult. Alig bírta lenyelni a tejet. Beletette a könyveket és irkákat táskájába.

Szóltanul a konyhába ment és ott felhuzta a szögekkel bőségesen kivert nagy talpu cipőket. Sophie k. a. feltette fejre a sapkát, megcsókolta és intette, hogy viselje magát okosan.

Constance néni még háló fölkötőben volt, nagyban söpörte a műhelyt, hol már gyülekezni kezdtek a varróleányok. Tüskés állat oda gőrszölte unokaöccse arcához és mikor már kiment, utána kiáltott: — Csak arra vigyázz, hogy be ne tintázd magad es az ucai subanokkal ne betyárkodjál.

Lőrinc alig ügyeit ez okos tanácsra. Aggodalom fogta el, midőn leckéi eszébe jutottak. A vén collégium oldalvást feküdt, pár lépésre a pékműhelytől. A térről látni lehetett a magas fődél által képzett derékszöveget és az iskola kis harangját. Ma reggel a gyermek azt szerette volna, ha a collegium a város másik végén feküdnék és ha soha nem érne oda. És mégis két perc múlva már ott volt a boltozott csarnokban, mely csak úgy zibongott a tolongó tanulók zajától. Hallgatagon, dacosan, hátul a falhoz támaszkodott és uézte tévelygő szemével a bolthajtás arabaszkejt, melyek között e latin idézetet lehetett olvasni:

Stet domus haec donec formica fluctus marinos
Ebibat, et totum testudo perambulet orbem.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VÖSKICS GYULA.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velece >	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 43
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece >	8 10	10 10	2 30	5 10	7 02	9 37
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 13
Rontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 20
V.-Velece >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 37
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	20 47

Egyszeri használat meggyőz mindenkit, hogy a

Gyöngy

Szinszappan

minden vízben, akár meleg, vagy hideg, kemény vagy lágy, gyorsan és erősen habzik; könnyen hatol a szövetbe, MEGLEPŐ GYORSAN OLDJA A SZENNYET, anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna, teljesen tiszta és ment maró anyagoktól.

Csodálatos tisztító erejét a nyers anyagok leggondosabb kiválasztásának köszönheti.

A Gyöngy

Szinszappan

mindig egyenlő minőségben lesz elő-
állítás.

Használata minden tisztítási célra és mindennemű mosáshoz a legkiadósabb.

A Gyöngy

Szinszappan

minden háztartásban jelentékenyen megtakarít IDŐT, MUNKÁT és PÉNZT.

A Gyöngy

Szinszappan

a mosószappanok királya.

Elsőrendű magyar gyártmány

Készíti a

Magyar Zsirművek r. t.

Nagyváradon,

melynek városi raktárában (Zöldfa-
utca) ezenkívül a mosószappanok minden faja (debreceni, szegedi, csont, márvány, legfinomabb beretva-
szappan stb.) valamint KÓKUSZZSIR,
CSÓ és LEVESTÉSZTÁK a legkisebb
mennyiség vételénél is EREDETI
GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.

EURÓPA

nagyszálloda

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Tulajdonos: Fülöp István.

Szigorúan szolid családi mulatóhely. Nagyvárad legszebb — vadregényes kertje a hegy tövében. Minden este elsőrangú mozgófénykép előadás. Kizárólag saját szüretelésű borok. Frissen csapolt kőbányai sör. Esténként cigány zene. Kifogástalan magyar konyha. Polgári árak.

A legmegbízhatóbb arcápolószer a szeplő és májfolt ellenes

Lilium-Krém

szappan és puder.

Ára 1—1 korona.

Ára 1—1 korona

Kapható:

„Arany-Sas“ gyógyszertárban
Nagyváradon, Szent László-tér.

Belépési felhívás

a 7-ik évtársulatba.

A Belvárosi Takarékpénztár kebelében alakult **Belvárosi Takarékszövetkezet** minden év január és július elsején egy-egy három évig tartó új évtársulatot nyit. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér fizetendő, melynek összege a három év elteltével a felmerülő haszonnal együtt fog az üzletrészeseknek visszafizettetni.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani s a tagok hiteligenyét kielégíteni. Szövetkezetünk tehát amellett, hogy a takarékoság ügyét szolgálja tagjainak betétek négyötöd része erejéig kölcsönt is nyújt.

Felvételidő üzletrészenként 10 fillér s az első betét befizetésekor mindenki megkapja a saját nevére kiállított betéti könyvecskejét.

Vidéki tagok a heti befizetéseiket befizetési lapok útján teljesíthetik.

Szövetkezetünk igen tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik szövetkezetünk tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti helyiségünkben (Rákóczi ut, Barts—Óvári palota) bármikor jelentkezni sziveskedjenek.

A Belvárosi Takarékszövetkezet igazgatósága.

Csak a hölgyeket érdekli,

hogy hosszú éveken külföldön voltam és tanulmányutam befejezte után

Nagyváradon,

Arany János-utca 2. szám

alatt női ruhaszalont nyitottam.

Készítek modern princess-ruhákat, angol kosztümöket, izléses toaletteket, stb. stb.

Kitűnő kifogástalan szabás.

Rendkívül olcsó árak.

:: Egyetlen kísérlet meggyőz mindenkit. ::

A hölgyközönség pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Heller Jakab.

Kecskeméthy István

étterme, sörcsarnoka, kavéháza, legszebb kerthelyisége **NAGYVÁRAD, KERT-UTCA.**

Naponta frissen csapolt sör, saját termésű tisztán kezelt hegyi borok

Társas ebédek, vacsorák, vagy lakomák étlap szerint, vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak.

Abonensek elfogadtatnak mérsékelt árak mellett

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szives figyelmét felhívni, hogy vendég szobáimat ujonnan berendeztem és tisztántartására különös gondot fordítok. Ugyszintén a szállóhely olcsó ár mellett szives rendelkezésre áll.

Hol szórakozunk esténkint? csak is a NEMZETI SZALLODA hívős és kellemes kerthelyiségében. hol minden este mozgófénykép előadások tartatnak cigány zene mellett. Minden második nap teljesen új műsor.

Számos látogatást kér tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN

a Nemzeti Szálloda bérlője.

A Nagyvárad **Hitelbank Részvénytársaság**

Üzlet helyiségét

1909. május hó 5-én a **Szent László-tér** és **Zöldfa-utca** sarkán levő **Deutsch K. I.-féle** ház emeleti helyiségébe helyezte át.

Bejárat a **Zöldfa-utcai** részen.

Legjobb üdülőhely a Püspök (Szent László) gyógyfürdő. (Nagyvárad mellett)

A kontinens legdusabb természetes hévíz forrása 26 C. fokú viz. Javalva: rheuma, csuz, köszvény, idegzsába, gyomor és alhasi bántalmak ellen. A legnagyobb kényelemmel berendezett nyári uszoda. Állandó uszómester. 300 hold természetes vadregényes park. A közönség rendelkezésére 127 modern kényelemmel berendezett vendégszoba. Kiváló magyar konyha s tisztán kezelt saját termésű h-gyiborok. Zenedij és curtax: nincs. Figyelmes, pontos kiszolgálás, úgy a szobákban, mint a fürdőben és éttermekben.

Számos látogatást kér tisztelettel:

KERNÁCS JÁNOS
fürdőbérő.

Üzletmegnyitás.

Alulírott a Bihar vendéglő és sörcsarnok vezetésével megbízott, van sz. r. ncsém a n. é. közönséget értesitem, hogy a Bihar sörcsarnok és étterem vezetését átvettem. Legfőbb igyekezetem lesz a n. é. közönséget jó kiszolgálás által kielégíteni.

Tisztán kezelt gyári kimérésben világos N. Váradai sör és Szt. László gyógymaláta sör, továbbá hamisítatlan Nagyváradai és érmelléki borok, kiváló magyar konyha igen mérsékelt árak mellett a legjobb és legpontosabb kiszolgálás.

Kiváló tisztelettel

Popovits Sándor,
megbízott.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozzuk, hogy a

Bihar Sörcsarnokunk

vezetésével megbízott POPOVITS SANDOR kit is jóindulatu támogatásban részesíteni és vendéglőnket és sörkimérőnket továbbra is szives látogatásukkal szerencsételtetni kegyeskedjenek

Kiváló tisztelettel

Krausz Béla és Társa

Hirdetmény.

A Nagyvárad Áruaktár részvénytársaságot alapított alulírott pénzügyintézetek áruaktári részvényeiket 100 koronájával aladták azon kikötéssel, hogy vevő köteles minden részvényestől — kik részvényeiket eladni akarják — a részvényeket ezen árért átvenni. Midőn ezt a t. részvényesek tudomására hozzuk, felhívjuk, hogy eladni szándékolt, üres forgatmánnyal és szelvényeivel ellátott részvényeiket e célból f. é. július 1-től f. é. aug. 1-ig alulírott pénzügyintézetknél mutassák be.

Kelt Nagyváradon, 1909. június 26.

Biharmegyei kereskedelmi ipar- és termény hitelbank r. t.
Nagyvárad takarékpénztár r. t.

REISZ MIKSA

butorgyára

Békéscsaba.

Nagyvárad.

Kizárólag saját gyártmányu, elsőrendü békéscsabai
butorok eladása

olcsó gyári árakban.

Modern vas- és rézbutor!

Rajziroda!